

Finansdepartementet
Postboks 8008 - Dep.
0030 OSLO

Dato: 22.09.2017
Vår ref.: 17-1333

Behov for enkelte tilpasninger i reglene om aksjesparekonto

Finans Norge har tidligere uttrykt tilfredshet med at Regjeringen har fått gjennomslag i Stortinget for å etablere en aksjesparekontoordning (ASK) for personlige skattytere. Vi mener at ASK vil fremme sparing i børsnoterte aksjer og aksjefond. Det bør imidlertid allerede nå gjøres enkelte tilpasninger i regelverket. Vi vil i denne sammenheng fremheve viktigheten av at de generelle reglene som gjelder for investeringer i aksjer og andeler utenfor ASK i størst mulig grad gjøres gjeldende også for investeringer i aksjer og andeler innenfor ASK.

Det er nedenfor redegjort for områdene hvor vi mener at reglene bør endres. Vi vurderer det som viktig at det raskt kommer på plass et mest mulig hensiktsmessig regelverk for ASK og ber derfor om at denne saken gis høy prioritet i Finansdepartementet.

Skjermingsgrunnlag for aksjesparekonto

Det følger av skatteloven § 10-21 femte ledd at skjermingsgrunnlaget skal settes til kontohavers laveste innskudd på kontoen i løpet av inntektsåret, tillagt ubenyttet skjerming fra tidligere år. Skatteetaten uttaler på skatteetaten.no at det med laveste innskudd på kontoen i løpet av inntektsåret menes laveste innskuddssaldo i løpet av året.

Regelen om laveste innskudd er ment å hindre at det foretas tilpasninger rundt årsskiftet. Hvis skjermingsgrunnlaget settes til innskudd på kontoen ved utgangen av året, kan kontohaveren skyte inn midler rett før årsskiftet for å øke skjermingsgrunnlaget. Midlene kan tas ut igjen rett etter årsskiftet.

Finans Norge pekte i høringsuttalelsen av 11.05.17 på at bestemmelsen også vil gjøre ordningen mindre gunstig for kunder som inngår avtaler om sparing gjennom året i for eksempel verdipapirfond. Vi kan ikke se at det er noen stor fare for omgåelse av regelverket i de tilfeller der kunder har månedlig spareavtale. Videre ble det bemerket at det heller ikke er noen stor omgåelsesfare i tilfeller der innskuddet er benyttet til å investere i aksjer eller

aksjefond gjennom aksjesparekontoen, fremfor å la innskuddet stå som kontanter på kontoen. Effektiv skattesats på aksjegevinster er høyere enn satsen på kapitalinntekt. Når det er et uttalt mål å bidra til at småsparere investerer mer i aksjer og aksjefond, bør skattyter etter vår oppfatning gis skjermingsfradrag basert på hele sitt innskudd på kontoen. Dette vil være på lik linje med det skattyter ville fått ved investering i aksjer og andeler utenfor ASK.

Vi tok i høringsuttalelsen til orde for at alle innskudd som er benyttet til å investere i aksjer eller aksjefond et år bør inngå i skjermingsgrunnlaget for det aktuelle inntektsåret. Subsidiært foreslo vi at det gjøres unntak fra prinsippet om laveste innskudd for skattytere som har månedlige spareavtaler.

Finans Norge ber om at det blir fremmet forslag om endring av skatteloven § 10-21 slik som angitt ovenfor.

Skjermingsgrunnlag ved bruk av overgangsregel

For å lette overgangen til ordningen med aksjesparekonto er det vedtatt en overgangsregel der det åpnes for at personlige aksjonærer i 2017 kan overføre aksjer og aksjefondsandeler med skattemessig kontinuitet.

Ved overføringen skal inngangsverdien på aksjene og fondsandelene videreføres med kontinuitet. Summen av disse inngangsverdiene tillagt eventuelle kontantinnskudd utgjør innskuddet på kontoen.

For at overføringen skal skje til skattemessig kontinuitet må også hele skjermingsgrunnlaget videreføres i aksjesparekontoen. Skatteetaten viser imidlertid på skatteetaten.no til de generelle reglene for fastsettelse av skjermingsgrunnlag. Det følger av de generelle reglene at skjermingsgrunnlaget for 2017 skal settes til kontohavers laveste innskudd på kontoen i løpet av inntektsåret. Dette betyr at alle aksjer, fondsandeler og kontantinnskudd som overføres i samme prosess ved oppstart av aksjesparekontoen vil være skjermingsgrunnlaget. Innskudd etter oppstartsprosessen vil ikke inkluderes i skjermingsgrunnlaget. Dette innebærer at i tilfeller hvor det skjer flere overføringer av aksjer og andeler til ASK, vil ikke skjermingsgrunnlaget videreføres med kontinuitet i aksjesparekontoen.

Finans Norge ber derfor om at det blir presisert at ved bruk av overgangsregelen skal hele skjermingsgrunnlaget videreføres i aksjesparekontoen.

Flytting av deler av en aksjesparekonto

Finansdepartementet uttalte følgende i høringsnotatet av 23.03.17 vedrørende forskriftsbestemmelser om aksjesparekonto:

«Hensynene til å unngå innlåsing for kontohaveren og å sikre effektiv konkurranse mellom tilbyderne, kan tilsi at kontohaverne også bør kunne flytte deler av sine verdipapirer og kontantbeholdning på konto hos en tilbyder til konto hos en annen tilbyder uten beskatning. Dette er ikke regulert i skatteloven § 10-21. En slik rett til skattefri flytting av verdipapirer, vil blant annet kreve regler om fordeling av innskudd og skjermingsgrunnlag mellom de to kontoene. Departementet vil vurdere endringer i skatteloven § 10-21 slik at det åpnes for skattefri flytting av verdipapirer mellom kontohavers aksjesparekontoer.»

Finans Norge ba i høringsuttalelsen om at departementet utarbeider og sender på alminnelig høring et forslag til regler for flytting av deler av ASK. Vi tillater oss å minne om vår anmodning og imøteser et forslag fra departementet.

Oppdeling av en aksjesparekonto i flere kontoer

Skatteetaten uttaler på skatteetaten.no at aksjesparekontoen kan ved død overtas av arvingen med skattemessig kontinuitet. Gjenlevende ektefelle kan også med skattemessig kontinuitet bli sittende med aksjesparekontoen i uskifte. I tillegg fremgår at ektefellene i forbindelse med skilsmisse kan bestemme at aksjesparekontoen skal overføres til den andre ektefellen enn den er registrert på. Overføringen må da skje med skattemessig kontinuitet. Videre uttaler skatteetaten at en aksjesparekonto kan gis som gave dersom dette gjøres med skattemessig kontinuitet.

I alle de nevnte tilfellene må hele aksjesparekontoen overføres. Skatteetaten viste på dialogmøtet 11.09.17 til at man i dag ikke har hjemmel til å tillate at en aksjesparekonto splittes i flere kontoer.

Kravet om at hele aksjesparekontoen må overtas av arvingen vil være lite hensiktsmessig når eier av kontoen har flere arvinger. Vi vil bemerke at reglene for ASK her er forskjellig fra reglene for verdipapirfond og lignende formuesobjekter, jf. skatteloven § 9-7 annet ledd første punktum som lyder: «Den som erverver et formuesobjekt ved utlodning av dødsbo, trer inn i de inngangsverdier og skatteposisjoner knyttet til formuesobjektet som gjaldt for dødsboet». Det kan videre ikke forventes at skattytere skal se hen til hva som vil være praktisk ved senere arveoppgjør når han/hun oppretter aksjesparekonto(er), og det er heller ikke gitt at arvelater har kjennskap til hvordan arv vil bli fordelt. Etter vår oppfatning er det på dette området ikke ønskelig eller behov for særegne regler for ASK. Aksjesparekonto bør slik vi ser det behandles på samme måte som verdipapirfond og lignende formuesobjekter, slik at dødsboet kan fordele kontoen til flere arvinger.

Tilsvarende gjelder i tilfeller der en aksjesparekonto gis som gave. Vi mener at på samme måte som for verdipapirfond bør man kunne fordele en aksjesparekonto til flere gavemottakere.

Finans Norge ber om at det blir fremmet forslag om tilpasninger i regelverket slik at det gis adgang til å dele opp en aksjesparekonto i flere kontoer når kontoen gis som arv eller gave.

Utlån av aksjer fra en aksjesparekonto

Et annet viktig spørsmål gjelder behandlingen av utlån av aksjer fra ASK. Skatteetaten uttaler på skatteetaten.no at man ikke kan låne ut aksjer fra en aksjesparekonto uten at dette regnes som realisasjon. Skatteetaten viser til at ved utlån er ikke utlåner lenger privatrettslig eier av aksjene. Utlån av aksjer fra ASK skal følge reglene om uttak fra ASK.

Utlån av verdipapirer er ikke uvanlig, og innebærer i praksis ingen realisasjon av gevinst eller tap. Slike utlån bidrar positivt til verdipapirmarkedets funksjonsmåte. Finansdepartementet viste selv til målsettingen om å bedre effektiviteten i verdipapirmarkedet da departementet i Ot.prp. nr. 42 (2002-2003) foreslo å endre skatteloven slik at gevinst og tap knyttet til verdipapirutlån ikke lengre skulle anses som realisert. Vi kan ikke se at det er grunner til å behandle aksjer registrert på en aksjesparekonto på en avvikende måte. Etter vår oppfatning bør de generelle reglene for utlån av verdipapirer, herunder unntaket fra realisasjonsbeskatning i skatteloven § 9-11, også gjelde for verdipapirer registrert på ASK.

Finans Norge ber om at Finansdepartementet avklarer denne problemstillingen, herunder fremmer forslag om eventuelle tilpasninger i lov eller forskrift, slik at skattyter kan låne ut aksjer fra en aksjesparekonto uten at dette regnes som realisasjon.

Tilbyders informasjonsplikt

Det følger av forskriften til utfylling og gjennomføring av skatteloven § 10-21-2 første ledd at før avtalen om aksjesparekonto inngås, skal tilbyder gi kontohaver opplysninger om hvilke midler som kan inngå på kontoen, relevante skatteregler og kostnader knyttet til kontoen. Tilbyder skal også opplyse om at det ikke løper renter på innestående kontanter på kontoen, og om forholdet til innskuddsgarantiordningen.

Garantien fra Bankenes sikringsfond dekker innskudd på konto i ASK så lenge vilkårene i finansforetaksloven § 19-4 er oppfylt, mens garantien fra Verdipapirforetakenes sikringsfond gjelder for beholdningen av finansielle instrumenter på kontoen, jf. reglene om Verdipapirforetakenes sikringsfond i verdipapirforskriften §§ 9-29 flg. Bestemmelsen i forskriften § 10-21-2 første ledd bør etter vårt syn justeres slik at det fremgår at det også er krav om å opplyse om forholdet til Verdipapirforetakenes sikringsfond.

Kontohavers kontantinnskudd kan enten stå på en bankkonto i kontohavers navn der tilbyder har fullmakt til å disponere over midlene på vegne av kontohaver og som lenkes til aksjesparekontoen eller inngå på en klientkonto som tilbyder oppretter for formålet. For klientmidler innestående på felles klientkonto er tilbyder å anse som innskyter i forhold til

innskuddsgarantiordningen. For midler innestående på særskilt klientkonto er vedkommende navngitte kunde å anse som innskyter. Dersom kunden benytter den samme banken som tilbyder av aksjesparekonto, vil kundens innestående på egen/egne konto(er) i samme bank potensielt kunne overstige garantert innskudd i aktuell bank. Finans Norge mener følgelig at kunden må få opplysninger om hvilken bankforbindelse tilbyder benytter for klientkonto, slik at kunden kan ta dette med i sin vurdering av hvor ASK-avtale bør tegnes.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Per Erik Stokstad
fagdirektør

Herborg Horvei
fagsjef